

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ بیان
۱۳۳۰

پنجمی سنہ
نومبر ۲۰

مجموعہ سی

بیلیو غرافیا

۱) L. Bouvat, Les Barmécides, d'après les historiens arabes et persans, Paris, E. Leroux, 1912.

« عرب و عجم مورخلرینک مضبوطاتنه نظراً برمکی لر » مؤلفی : بووا .
۱۴۶ صحیفه .

اصللری ایرانی اولوب برنجی عصر هجرینک نهایتلرینه طوغری شرف اسلام ایله مشرف اولدقدن صکره خلفای امویه به انتساب ایدرک عبداللک بن مروان و بونک اخلافی زماننده کړک اقتدار و کړک زنگینلکلی سایه سنده فوق العاده بر موقع اخذ ایتش اولان برامکه عائله سنک شان و شرفلری خلفای عباسیه زماننده ده پک زیاده آرتمشدی .
خلفای عباسیه نک برنجیسی اولان ابوالعباس عبدالله السفاحک ۱۳۲ سنه سنده وقوع بولان جلوسنده برامکه نک الک مشهوری عداولنان خالد بن برمک مقام وزارتی احراز ایتمشدی . السفاحک برادر ی و خلی اولان المنصورک زمان حکومتنده دخی موی الیه وزارتی محافظه ایله بکی کبی اولادیده الک مهم مناصبه تعیین اولمشلردی . بونلرک الک بیوکی اولان یحیی بن خالد هارون الرشیدک مریدسی و بعده وزیر ی اوله رق تمام اونیدی سنه استقلال تام ایله اجرای حکومت ایتشدر .
یحیی نک فضل و جعفر نامنده کی ابکی اوغلی بابا لرینی وزارتنده استخلاف ایتشدر و ارتق تکمیل مناصب عالییه بو عائله ارکانه منحصر کبی قالشدر . انجق هارون الرشیدک بعض سرای ارکانی اراسنده خشنود سزلق و آتریقهلر ظهوری نهایت بو عائله نک محوینی موجب اولشدر : هارون الرشید ۱۸۶ سنه سنده جعفری برچوق اقربا و تلفاتیله برابر قتل ایتدیرمش و یحیی ایله فضلده حبسه آتدیره رق اشکنجه نتیجه سی اوله رق اوراده ایکی سنه صکره فوت اولشلردر . برمکی لرک حد و حایسز نقود و اموالده مصادره اولمشدر . فوق العاده اقتدار سیاسی و استعداد اداری به مالک اولان و بونکله برابر کړک ثروت و سخا لریله کړک علم و فضل لریله متعارف اولان برامکه نک شوصورتله سقوطلری بمالک شرقیه ده فنا بر تأثیر حاصل ایدرک برچوق قبل و قاله سببیت ویرمش و هر نه قدر حیاتده قالانلردن بعضلری خلیفه المأمون زماننده بر درجه به قدر بیه اقباله مظهر اولمشلرایسده ده هیچ بروقت اسکی شان و عظمتلرینه واصل اوله مامشلردر .

اشته مستشرق موسیو بووانک نشر ایله بکی اثر مهم بو عائله نک تاریخچه سیدرکه بز بو اثری اهمیتله تلقی ایدرز . زیرا برمکی لرک ساحه تأثیر و سیاستلری بوکون

دولت عثمانیه‌ك السامندن اولان ولايات داخلنده بولنقده اولديندن مملكتنرك تاريخ قديمي واحوال جغرافيه‌سيله مناسبت تامه‌ده در .

عرب و ايران مورخلرينك برمكى لره دأثر ويردكلرى معلومات مفصله شمدى‌يه قدر هيچ براروروبالى طرفندن جمع وتلفيق اولنماش ايدى . موسيو بورا ايسه مضبوطات مذكوره‌بى پك كوزل برصورنده طولايه‌رق موضوع بحث اولان اترك تحريرينه موفق اولمشدر . كتابك متى طقوز فصل اوزره مرتبدر . برنجى فصلده برامكه‌ك منشأى واسلامه كله‌لرى وامويه زماننده‌كى احوالى ، بوندن صكره كلن دوت فصلده خالد بن برمك ويحيى بن خالد وفصل بن يحيى وجعفر بن يحيى‌يه دأثر معلوماتى حاويدر . آلتنجى ويدنجى فصللرده برامكه‌ك اسباب اضمحلال وسقوطلرى وسكزنجى فصلده بسقوطك نتايجى وطقوزنجى فصلده ايسه برامكه‌يه دأثر خلق پيئننده متواتر اولان كونا كونا حكايات ومنائب مندرجدر . كتابك نهاينده اوروپائى‌نرياتندن برامكه‌يه دأثر بحث ايدنلره مخصوص بر يبلوغرافيا وبرده القبا ترتيبيله مكمل بر فهرست علاوه قلمشدر .

۲) Salih Munir Pacha, Louis XVI et le Sultan Sélim III. Extrait de la Revue d'Histoire diplomatique, Paris, 1912.

صالح منيرپاشانك « اون آلتنجى لوتى و سلطان سليم ثالث » سرلوحه‌سيله يازدينى ۳۳ صفحه‌لى مقاله فرانسه‌ك تاريخ سياسى مجموعه موقوتيه‌سنده انتشار ايتمشدر . اولجه يعنى ۱۹۰۷ سنه‌سنده ينه عين مجموعه‌ده « پونه وال پاشا » نامى تحتنده بر مقاله مفيده‌سى اوقومش ايدك . بر مملكتك تاريخنى يازمق ايجون يالكز او مملكتنده يازيلان آثاره مراجعت كافى اولمايوب بلكه او مملكتك مناسباتده بولندينى ممالك اجنبيه‌ده موجود اولان وثائقك تدقيق دخی لابددر . بوكى وثائق اول امرده پارچه پارچه ومونوغرافى شكلنده نشرنده‌كى فوائد مستفنى بياندر . اشته منيرپاشانك مقاله‌سى معين بروقه‌حقنده حقيقى برمونوغرافى تشكيل ايدر . مقاله مذكوره فرانسه قرالى اون التنجى لوتى ايله اوزمان ولى عهد سلطنت بولنان سلطان سليم اراسنده تعاطى اولنان و شمدى‌يه قدر برزجه مجهول اولان مخابره‌بى محتوى بولنديندن تاريخ عثمانى ايله توغل ايدنلر ايجون فوق‌العاده جالب دقت وحائز اهميتدر .

بو كيزلى مخابره اصباغى تيه ايدنلر ۱۷۸۶ ده استانبولده فرانسه سفيري بولنان قونت دو بريست ايله سفارنده كنديسده خلف اولان قونت دو شوازل - غوفيه و واسطه اولانده صدراعظم دلى حسين پاشا احفادندين صفيه سلطانزاده ديمكه معروف اسحاق بك ايدى . موى اليه اسحاق بك سفيرك فرانسه خارجه ناظرى قونت دو ورزده يازدينى برتوصيه نامه ايله پارسه عزيمت ايتمشدر .

یونامه ده اسحاق بکک پارسه اول امرده بر تحصیل مدنی کورسی لزومی در میان اولیور . اسحاق بک ۱۷۸۶ ده ولی عهد سلطان سلیمک مکتوبلری حامل اولهرق پارسه واصل اولیور . کرک پومکتوبلرک اوزمان پارسه فرانسجه پاییلان ترجمه سی کرک اون نتیجی لوئی نک شهراده یه یازدینی جوابک اصلی مقاله ده عیناً مندرجدر .

مخبره نک مندرجاته نظراً سلطان سلیم ثالث مرحومک مقصدی فرانسه ایله اولجه بر مناسبت دوستانه پیدا ایتمک و ایلروده یعنی جالس سلطنت اولدینی زمان مناسبات مذکور نک تقویه سی تأمین ایدی . قرال لوئی جوابنده اجرای حکومت حقنده بعض نصایح ویرمکه برابر شهراده یه قارشی حسابات دوستانه ده بولندیفی مقابله بیان ایلکده در . اسحاق بکک استانبوله عودتی ۱۷۸۹ سنه سی تشرین ثانیسنده وقوع بولمدر . منیر باشانک مقاله سنده دها برچوقی وثائق مهمه مندرجدر .

۳) W. Bachmann, Kirchen und Moscheen in Armenien und Kurdistan, Leipzig, 1913.

برلین ده آلمان - شرق جمعیت علمییه سی نشریاتنک ۲۵ نجی جلدینی تشکیل ایدوب بیوک قطعه ده و ۸۰ صحیفه لقی متننده ۳۱ رسم ونهایتنده ۲۱ لوحه وبر خریطه یی محتوی اولان ائردر .

آکائزده برابوعدت واردر . اجرا ایتدکلی سیاحتلره دائر اولان اثرلری پک چاپوق نشر ایدرلر وبونلره ممکن صرتبه چوق رسملر قورلر . موسیو باخانک وجوده کتیردیکی اثر موصلدن طرازونه قدر یاپدینی برسیاحتک محصول علمییدر .

مؤلف بو سیاحتده قدیم نسطوری وارمنی معابدیلر وان کولی اطرافنده کی وارضرومده کی جوامع شریفه و تربهلری تدقیق ایلمدر . اسکی ارمنی طرز معمارینک صنایع معماریه سلجوقیه بردرجه یه قدر تأثیر ایلدیکی معلوم اولدیفندن بزه بوباده مقایسه ایچون برچوق عناصر مهمه تیه ایدیلش اولیور . اخلاط ده اولو تربه ، ایکی تربه ، کوچک تربه و قلعده اولو جامع ودیگر برجامع ، سکره وانده اولو جامع ، واستانده تربه وارضرومده چفته مناره ، اشته بونلر سیاحتک بزه موقعلریله ، پلانلریله وبرچوق رسملریله کوستردیکی وتعریف ایلدیکی مبانی عتیقه اسلامیته نک باشلیجه لیدر . اخلاط ده تربهلرک تاریخ انشالری ۶۷۲ و ۶۷۸ و ۶۸۰ سنه لیدر . ینه اوراده اولو جامعک درت پتلی فارسی کتایه سنده ۹۷۲ سنه سی و کوچک جامعک ینه فارسی کتایه سنده ۹۹۲

و ۱۰۰۶ تاریخلری کوریلکده در . واثک اولو جامی اثار نفیسه دن اولفله برابر مع التأسف خراب بر حالده در . تاریخ کتابہ سی اولوب اولدینی کوستریلہ مشدر . واستان ده کی تربہ نیک قبوسخندہ شو کتابہ او قونیور : « امر بعمارة هذه القبة الشريفة الملك عز الدين برسم المرحومة حلیمہ خاتون فی محرم سنة ستة وثلثین و سبعمائة » . ارضروم ده چفته مناره تسمیه اولنان بنای مقدس مہرینات داخلیه وخارجیه سیلہ مشہوردر .

سیاحتنامہ ده بنای مذکورک کتابہ لرینی اراٹہ ایدن رسملر یوقدر . موضوع بحث اولان کتاب نفیس بر صورتده طبع و تمثیل ایدیلشدز .

خلیل ادهم